

ประเภทของการใหญ่

ประเภทของการใหญ่ อาจแบ่งได้ดังนี้

1. แบ่งตามลักษณะ
2. แบ่งตามวัตถุประสงค์
3. แบ่งตามระยะเวลา
4. แบ่งตามหลักประกัน

แบ่งตามลักษณะ

1. เงินกู้ (Loan)
2. เบิกเงินเกินบัญชี (Overdraft)
3. การซื้อลดตั๋วเงิน (Bill Discounting)
4. การออกหนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee)

1. เงินกู้

ลักษณะของเงินกู้ หมายถึงการที่ธนาคารใหญ่ค้ำยืม โดยจ่ายเงินทั้งจำนวนให้แก่ผู้ขอกู้ และคิดดอกเบี้ยจากลูกค้ายกหลังจากแล้วแต่จะตกลงว่าเป็นอัตราเท่าใด สำหรับการชำระหนี้ผู้ขอกู้อาจจะชำระเป็นรายเดือน หรือชำระทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยทีเดียวก็ได้ แล้วแต่ข้อตกลงในสัญญา เมื่อลูกค้นำเงินมาถอนชำระ ยอดลูกหนี้ก็จะลดลงไปตามลำดับ และผู้กู้จะเบิกเงินที่ถอนชำระแล้วไปใช้อีกไม่ได้

2. การเบิกเงินเกินบัญชี

การให้เบิกเงินเกินบัญชีนี้มักจะเรียกย่อ ๆ ว่า O.D. หมายถึงการที่ธนาคาร

ให้ลูกค้ากู้ยืม โดยกำหนดวงเงินให้ใช้ เมื่อลูกค้าต้องการใช้เงินจำนวนเท่าใด ก็เบิกได้ โดยการใช้เช็คเหมือนบัญชีกระแสรายวัน แต่จะเบิกได้ภายในวงเงินที่ธนาคารกำหนดให้เท่านั้น ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยจากลูกค้าเฉพาะยอดเงินที่ลูกค้าเบิกเอาไปจากธนาคารเท่านั้น (ยอดตัวแดง) คิดดอกเบี้ยทุกเดือน และผ่านเข้าบัญชีลูกค้าในทุก ๆ วันสิ้นเดือน พร้อมทั้งมีจดหมายแจ้งยอดดอกเบี้ยที่คิดให้ลูกค้าด้วย สัญญาของเงินกู้เบิกเกินบัญชีนี้มักกำหนด 1 ปี เมื่อครบกำหนดต้องมาต่อสัญญาใหม่ ส่วนเงินกู้ฉบับนี้อาจจะเกินกว่า 1 ปีก็ได้แล้วแต่สัญญาที่ตกลงกันไว้ การชำระคืนสำหรับ o/d นี้เพียงแต่จ่ายเงินเข้าบัญชีให้คูด ยอดเงินที่เบิกเกินไปก็ถือว่าชำระหนี้แล้ว แต่ลูกค้าสามารถไปขอวงเงินได้อีก ถ้าสัญญานั้นยังไม่หมดอายุ

ในทางปฏิบัติการเบิกเกินบัญชีมักมีด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ

1. เบิกเงินเกินบัญชีชั่วคราว หมายถึงการที่ลูกค้าเขียนเช็คจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีซึ่งไม่มีวงเงินให้ใช้ แต่ลูกค้าผู้นั้นเป็นที่รู้จักของธนาคารดีพอ มีความเชื่อมั่นว่าจะนำเงินมาชำระคืนได้ มีเงินหมุนเวียนในบัญชีดี ไม่เคยมีเช็คคืนและคงไปติดต่อกับธนาคารให้ผ่านเช็คให้เป็นครั้งคราว ธนาคารก็จะผ่านบัญชีให้สำหรับเช็คที่มาเบิกเกินบัญชี

2. เบิกเงินเกินบัญชีถาวร การรูปแบบนี้จะต้องมีหลักทรัพย์หรือบุคคลค้ำประกัน ธนาคารจึงจะปล่อยเงินออกให้เกินบัญชีได้ แต่มีสัญญาว่าจะเบิกเกินบัญชีได้ในระยะ 6 เดือน หรือ 1 ปี และจะพิจารณาต่ออายุสัญญาให้ใหม่ ซึ่งเมื่อครบกำหนดสัญญาแล้ว ทางธนาคารอาจจะไม่อนุญาตให้ต่อสัญญาก็ได้ ถ้าปรากฏว่าลูกค้านำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ให้ไว้กับธนาคาร ในทางตรงกันข้าม ถ้าลูกค้าปฏิบัติตามสัญญาและการค้ำประกันไปอย่างดี ธนาคารอาจต่อสัญญาให้อีก และอาจเพิ่มวงเงินที่ให้ใช้สูงขึ้นไปตามความต้องการของลูกค้า เพื่อขยายกิจการออกไปอีก

3. การรับซื้อลดตั๋วเงิน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 898 ได้บัญญัติไว้ว่า "อันตั๋วเงิน

ตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายนี้มีสามประเภท ๆ หนึ่งคือ ตั๋วแลกเงิน ประเภทหนึ่งคือ ตั๋วสัญญาใช้เงิน ประเภทหนึ่งคือ เช็ค"

ตั๋วแลกเงิน ตามมาตรา 908 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติไว้ว่า "อันว่าตั๋วแลกเงินคือ หนังสือตราสารซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้สั่งจ่าย สั่งให้บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้จ่าย ให้ใช้เงินจำนวนหนึ่งแก่บุคคลคนหนึ่ง หรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้รับเงิน"

ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตามมาตรา 982 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติไว้ว่า "อันว่าตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นคือ หนังสือตราสาร ซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้ออก ตั๋วให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง หรือใช้ให้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับเงิน"

เช็ค ตามมาตรา 987 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติไว้ว่า "อันว่าเช็คนั้นคือ หนังสือตราสาร ซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า ผู้สั่งจ่าย สั่งธนาคารให้ใช้เงินจำนวนหนึ่ง เมื่อทางถามให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง หรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง อันเรียกว่า ผู้รับเงิน"

ตั๋วเงิน ที่ถูกค่านำมาขายลดให้กับธนาคารนี้ เป็นตั๋วที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระเงิน โดยธนาคารจะจ่ายเงินให้แก่ลูกค้าไปก่อน ตามจำนวนเงินในตั๋ว โดยหักเอาส่วนลดไว้ส่วนหนึ่งล่วงหน้าตามระยะเวลา ก่อนที่ตั๋วจะถึงวันกำหนดชำระเงิน อัตราส่วนลดที่คิดแล้วแต่ประเภทของตั๋วตามแต่จะตกลงกัน ตั๋วเงินที่ถูกค้ำเอาไว้ใน ธนาคารมีสิทธิที่จะไปเรียกเก็บเงินเอาจากผู้มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินตามตั๋วนั้น เมื่อถึงเวลากำหนดไว้

ตั๋วเงินที่ธนาคารรับซื้อลดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ตั๋วเงินในประเทศ (Domestic Bill)
2. ตั๋วเงินต่างประเทศ (Foreign Bill)

1. ตั๋วเงินในประเทศ คือตั๋วเงินที่ผู้ออกตั๋วและผู้จ่ายเงินอยู่ในประเทศไทย แบ่งเป็นหลักใหญ่ ๆ 2 ประเภท คือ

1.1 ตั๋วเงินที่ทำขึ้นช่วยเหลือทางการเงินของผู้ซื้อ ทำขึ้นเพื่อยืมโดยไม่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า (Accommodation Bills) เช่น

ตั๋วเงินที่ธนาคารรับซื้อจากลูกค้าโดยไม่มีสินค้าอะไรมาจำหน่าย เพื่อเป็นหลักประกัน (Local Bill Discounted (Clean)) แต่บางครั้งลูกค้าอาจจะมอบสิทธิการรับเงินตามสัญญาต่าง ๆ ให้ธนาคารเพื่อเป็นหลักประกัน หรือบางครั้งอาจไม่ต้องมีหลักประกันก็ได้ ธนาคารเห็นว่าผู้ออกตั๋วเป็นบุคคลที่มีฐานะดี หรือเป็นบุคคลที่ธนาคารเชื่อถือไว้วางใจ ตั๋วประเภทนี้อาจเรียกว่า เป็นตั๋วอำนวยความสะดวก กล่าวคือ เมื่อลูกค้าต้องการเงินก็ทำตั๋วมาขายลดกับธนาคาร เพื่อนำเงินมาใช้ก่อน

1.2 ตั๋วเงินที่ทำขึ้น หรือออกโดยเนื่องมาจากการซื้อขายสินค้า อันเป็นตราสารแสดงความเป็นหนี้ หรือตกลงที่จะชำระหนี้ ระหว่างลูกหนี้หรือผู้ซื้อสินค้า กับเจ้าหนี้หรือผู้ขายสินค้า (Commodity Bill) เช่น

1.2.1 ตั๋วเงินที่ธนาคารรับซื้อจากลูกค้า โดยลูกค้านำเอาเอกสารสินค้าที่ใดจำหน่ายในโกดังสินค้ามาไว้เพื่อเป็นหลักประกัน (Local Bill Discounted (Documentary))

1.2.2 ตั๋วเงินที่ไม่มีเอกสารทางการค้าประกอบ (Clean Bill Discount) เป็นการรับซื้อลดเช็คซึ่งลงวันที่ล่วงหน้าจากลูกค้า การรับซื้อลดเช็คจากธุรกิจประเภทใดนั้น ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของธนาคารเห็นว่าเหมาะสม

2. ตั๋วเงินต่างประเทศ คือตั๋วเงินที่ผู้ออกตั๋วและผู้จ่ายเงินฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ในประเทศ แบ่งออกเป็น

2.1 ตั๋วเงินค้าสินค้าที่ส่งออก (Export Bill) ซึ่งผู้ออกตั๋วในประเทศไทยสั่งใหญ่ซื้อในต่างประเทศจ่ายเงิน ในการส่งสินค้าออกนั้น เมื่อผู้ส่งสินค้าออกได้ส่งของลงเรือแล้ว จะได้ออกสารการบรรทุกสินค้าลงเรือ ที่เรียกว่า ใบตราส่ง (Bill of Lading) มาแล้วออกตั๋วเงินส่งไปใหญ่ซื้อในต่างประเทศเป็นผู้จ่าย ตั๋วเงินนี้ผู้ส่งสินค้าจะนำไปขายให้ธนาคารพาณิชย์ พร้อมใบตราส่ง ใบกำกับสินค้า (Invoice) และเอกสารประกันภัย ธนาคารจะมีสินค้าที่ส่งออกเป็นหลักประกันอยู่ตลอดเวลา ธนาคารจะส่ง

เอกสารต่าง ๆ ไปเรียกเก็บจากผู้ซื้อในต่างประเทศ

ตัวเงินคาสินค้าส่งออกนั้น จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มีการเปิด เลตเตอร์ออฟเครดิต หมายถึงตราสารชนิดหนึ่ง ซึ่งธนาคารออกให้ผู้ขายสินค้าเพื่อประโยชน์แก่ผู้ซื้อสินค้า แสดงความยินยอมโดยสมัครใจให้ผู้ขายสินค้าออกตัวเงินใดก็ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในตราสารนั้น และยอมผูกพันตนเองตามกฎหมายว่าจะจ่ายเงินตามตัวเงินที่ออกนั้น

2. ประเภทที่ไม่มีการเปิด เลตเตอร์ออฟเครดิต ผู้ซื้อและผู้ขายเข้าใจกัน เป็นการสั่งซื้อโดยใช้สัญญาซื้อขายระหว่างกัน

ตัวที่มีเลตเตอร์ออฟเครดิต บางที่ธนาคารพาณิชย์จะไม่ยอมรับซื้อลด เพราะลูกค้าไม่ได้ปฏิบัติตามเลตเตอร์ออฟเครดิต คือ ผิดสัญญาในการทำเอกสารที่ถูกตกลงไว้ใจลูกค้า ส่วนตัวที่ไม่มีเลตเตอร์ออฟเครดิต บางครั้งธนาคารก็จะรับซื้อลด แต่ต้องมีเงื่อนไขกับผู้ออกตัว เช่น ในกรณีที่ได้รับซื้อลดแล้ว ส่งตัวไปเรียกเก็บไม่ได้ ผู้ออกตัวจะต้องนำเงินนั้นมาคืน แต่บางครั้งธนาคารจะไม่รับซื้อลด ต้องส่งไปเรียกเก็บก่อน ถ้าเรียกเก็บได้จึงจะจ่ายให้ผู้ออกตัว เหตุที่ไม่รับซื้อลด อาจเป็นเพราะว่า ธนาคารไม่รู้จักลูกค้าดีพอ หรือลูกค้าอาจจะไม่ต้องการเงินก้อนก็ได้

ธนาคารพาณิชย์นอกจากจะให้บริการแก่ผู้ส่งออกเกี่ยวกับการรับซื้อตัวแลกเปลี่ยนสินค้าขาออก และการรับส่งตัวแลกเปลี่ยนสินค้าขาออกไปเรียกเก็บในต่างประเทศแล้ว ยังให้บริการเกี่ยวกับเงินทุนแก่พ่อค้าผู้ส่งออกอีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ส่งออกได้มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอเกี่ยวกับการส่งสินค้าออก เช่น นำไปซื้อสินค้า นำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือปรับปรุงคุณภาพของสินค้า เป็นต้น

การให้เงินทุนทางด้านการส่งสินค้าออกนี้ ธนาคารได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการของการให้กู้ยืมไว้ ดังนี้

1. การให้แบบจำนำสินค้า (Packing Stock or Stock Finance)

เมื่อลูกค้าผู้ส่งออกมีสินค้าอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งกำลังคอยเวลาการส่งออก เช่น คอยเรือที่จะเขามารับสินค้า หรือสินค้ายังอยู่ระหว่างการผลิต หรือสินค้ายังมีไม่ครบ

จำนวนที่จะส่งออกได้ ถ้าลูกค้ามีความประสงค์จะมาขอเงินเพื่อนำไปซื้อสินค้าเพิ่มขึ้น หรือนำไปเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งออกดังกล่าวแล้ว ก็สามารถจะมาขอเงินจากธนาคารได้ โดยขอจำนำสินค้าที่มีอยู่แล้วนั้นกับธนาคาร ในกรณีนี้ธนาคารจะใหญ่ได้ไม่เกิน 80% ของราคาสินค้า (โดยถือราคาที่ธนาคารประเมินตามราคาของตลาด) ระยะเวลาที่ขอกู้ได้แต่ละครั้งไม่เกิน 180 วัน การมาขอรับกูแบบนี้ลูกค้าจะต้องมอบสินค้าให้ธนาคารครอบครอง และทำประกันอัคคีภัยมอบให้ธนาคารเป็นผู้รับประกันตามกรมธรรม์ในวงเงินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ธนาคารใหญ่ ซึ่งสินค้าอาจจะเก็บไว้ ณ สถานที่เก็บสินค้าของธนาคาร หรือโกดังสินค้าของลูกค้าเอง หรือสินค้าอาจจะฝากเก็บไว้ตาม ที่เก็บสินค้าพีซีไร (Silo) หรือโกดังของบริษัท คลังสินค้าที่ธนาคารให้ความเห็นชอบก็ได้

การขอรับสินค้าที่จำนำไว้กับธนาคารเพื่อทำการส่งออก เมื่อลูกค้ามีความประสงค์จะขอรับสินค้าที่จำนำไว้กับธนาคารเพื่อทำการส่งออก จะต้องแจ้งให้ธนาคารทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแบบฟอร์มของธนาคาร โดยจะต้องระบุว่าเป็นสินค้าอะไร จำนวนเท่าใด สินค้าจะส่งออกโดยเรืออะไร และเมื่อใด และอาจจะต้องมอบเช็คเตอร์ออฟเครดิต (ถ้ามี) หรือสัญญาซื้อขายเกี่ยวกับสินค้านั้นๆ ที่ขออออกนั้นมาให้ธนาคารเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งจ่ายสินค้าด้วย เมื่อธนาคารได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามรายการที่ลูกค้าขอสินค้านั้นมาถูกต้องก็จะอนุมัติให้ลูกค้านำสินค้าออกจากโกดังเพื่อทำการลงเรือได้ โดยจะออกไปส่งจ่ายสินค้าในครอบครองเพื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่ควบคุมสินค้าของธนาคารหรือผู้แทนปล่อยสินค้าของลูกค้า นั้น ๆ ไป ตามประเภทและปริมาณที่ขอมมาได้

การชำระเงิน เมื่อลูกค้าได้ขอรับสินค้าที่จำนำไว้ลงเรือเรียบร้อยแล้ว ธนาคารก็จะติดตามให้ลูกค้านำตัวแลกเปลี่ยนของสินค้านั้นมาขายให้กับธนาคารทันที (อย่างช้าแล้วไม่ควรจะเกิน 1 สัปดาห์) และเมื่อลูกค้านำตัวแลกเปลี่ยนมาขายกับธนาคาร ก่อนที่ธนาคารจะรับซื้อตัวแลกเปลี่ยนดังกล่าวจะต้องตรวจก่อนว่าตัวแลกเปลี่ยนรายนั้นได้จำนำสินค้าไว้กับธนาคาร เป็นเงินเท่าใด ธนาคารก็จะหักยอดเงินทั้งหมดจากตัวแลกเปลี่ยนนั้นก่อน ส่วนจำนวนเงินที่เหลือหลังจากหักชำระหนี้ของธนาคารแล้ว จึงจะจ่ายให้ลูกค้าไป

2. การใหญ่เงินแบบแพคกิงเครดิต (Packing Credit)

เมื่อผู้ส่งออกได้รับเลตเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดมาจากต่างประเทศ เมื่อมีความประสงค์จะมาขอเงินจากธนาคาร ธนาคารจะพิจารณาใหญ่เงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิตได้ในอัตราไม่เกิน 80% ของจำนวนเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิต ระยะเวลาไม่เกินวันหมดอายุของเลตเตอร์ออฟเครดิต (Expiry Date) แต่จะคงไม่เกิน 180 วัน

การขอเงินแบบนี้ลูกค้าจะต้องทำตัวสัญญาใช้เงินตามจำนวนเงินที่คำนวณได้ตามเลตเตอร์ออฟเครดิตแต่ละฉบับ และมอบฉบับเลตเตอร์ออฟเครดิตให้กับธนาคาร สำหรับเลตเตอร์ออฟเครดิตนั้น จะต้องเป็นชนิดที่เพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable Letter of Credit) และเลตเตอร์ออฟเครดิตจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการส่งสินค้าพอสมควร เช่น มีปริมาณสินค้า เงื่อนไขราคา วันหมดอายุ และเมืองปลายทาง เป็นต้น

การชำระคืนเงินกู้แพคกิงเครดิต เมื่อผู้ส่งออกได้ส่งสินค้าออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิตแล้ว ผู้ส่งจะต่อนำเอกสารการส่งออก (Export Bill) มาแลกเปลี่ยนเป็นเงิน (Negotiate) กับธนาคาร เมื่อธนาคารได้ตรวจเอกสารถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ก็จะหักเงินจากตัวแลกเงินตามส่วนที่ลูกค้าได้ขอไป ส่วนที่เหลือก็จะจ่ายให้กับลูกค้า

3. การใหญ่แบบมีสัญญาซื้อขาย (Packing Contract) หรือมีใบสั่งซื้อ

(Purchase Order)

ธนาคารจะใหญ่ได้ไม่เกิน 70% ของจำนวนเงินมูลค่าสินค้าที่ตกลงซื้อขายตามสัญญาซื้อขายหรือใบสั่งซื้อ ระยะเวลาไม่เกินวันส่งมอบสินค้า บวกด้วย 10 วัน (สำหรับการเตรียมเอกสารการส่งออก) แต่รวมกันแล้วจะต้องไม่เกิน 180 วัน

การใหญ่แบบนี้มีหลักเกณฑ์และวิธีการเช่นเดียวกับการใหญ่แบบแพคกิงเครดิต ต่างกันเฉพาะจำนวนเงินที่ใหญ่เป็น 80% และ 70% และระยะเวลาที่มีการบวกให้อีก 10 วัน ทั้งนี้ เพราะตามปกติเลตเตอร์ออฟเครดิต วันส่งมอบสินค้ากับวันหมดอายุของเลตเตอร์ออฟเครดิตจะมีช่วงห่างกันประมาณ 7 - 15 วัน แต่ในสัญญาซื้อขายหรือใบสั่ง-

ซื้อสินค้าจะไม่มีวันหมดอายุมีแค่วันส่งมอบสินค้าเท่านั้น ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย จึงผ่อนผันบวกให้อีก 10 วัน เพื่อให้ผู้ส่งออกจะได้เวลาเตรียมเอกสารส่งออก (Export Bills) มาขายลดกับธนาคาร

4. การใหญ่เงินตามตั๋วแลกเงินที่มีกำหนดเวลา (Packing Usance Bill)

ในกรณีที่ผู้ส่งสินค้าออกไปแล้ว ซึ่งอาจจะส่งออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิต หรือส่งออกโดยไม่มีเลตเตอร์ออฟเครดิตก็ตาม ถ้าผู้ส่งออกได้ให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ เช่น มีระยะเวลาที่กำหนดไว้ (Term) 90 วัน หรือ 120 วันเช่นนี้ เมื่อลูกค้าผู้ส่งออกได้ส่งมอบเอกสารธนาคารเป็นผู้เรียกเก็บเงินลูกค้าก็จะได้รับเงินค่าสินค้าที่ส่งออกต่อเมื่อตั๋วแลกเงินนั้นครบกำหนดหรือเมื่อทางผู้ซื้อได้ชำระให้แล้วเท่านั้น ในกรณีเช่นนี้ถ้าหากลูกค้ามีความประสงค์จะมาขอเงินจากธนาคารเพื่อไปใช้ก่อนจะยอมทำได้ โดยธนาคารจะใหญ่ได้ไม่เกิน 90% ของจำนวนเงินตามตั๋วแลกเงิน ระยะเวลาไม่เกินวันครบกำหนดของตั๋วแลกเงินบวกด้วย 10 วัน แต่รวมกันแล้วจะต้องไม่เกิน 180 วัน (สำหรับการบวกเวลาเพิ่มให้อีก 10 วันนี้ เนื่องจากการส่งเอกสารไปเรียกเก็บ โดยผ่านตัวแทนหรือสาขาของธนาคารในต่างประเทศ จะต้องใช้เวลาในการเรียกเก็บ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุโลมให้เพิ่มระยะเวลาการใหญ่ขึ้นได้อีก 10 วัน)

การชำระคืน เมื่อลูกค้าได้มาขอเงินจากธนาคารตามตั๋วแลกเงินไปแล้วนั้น จะต้องมอบเอกสารการส่งออกให้ธนาคารเป็นผู้ส่งไปเรียกเก็บ และเมื่อถึงกำหนดตามตั๋วแลกเงิน ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศก็จะแจ้งมาให้ทราบว่า ตั๋วแลกเงินรายนั้น ๆ ได้รับชำระแล้ว เมื่อธนาคารได้รับแจ้งธนาคารก็จะรับซื้อเงินตามตั๋วแลกเงินนั้น โดยหักชำระส่วนที่ลูกค้าได้มาขอเงินไปก่อน จำนวน 90% สำหรับส่วนที่เหลือก็จะจ่ายให้แก่ลูกค้าไป จะเห็นได้ว่า การให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งสินค้าออกตามที่กล่าวมาแล้วนั้น สำหรับ

ขอ 1. เป็นการใหญ่แบบจํานำสินค้า ซึ่งลูกค้าจะต้องมีสินค้าจํานำไว้กับธนาคาร สินค้านี้เป็นหลักประกันอย่างหนึ่ง สำหรับสินค้าบางชนิดหรือลูกค้ารายใหม่ ๆ ที่ธนาคารได้พิจารณาแล้วเห็นว่าสินค้าที่จํานำนั้นมีราคา สูง-ต่ำมาก ธนาคารอาจจะเรียกหลักประกันอย่างอื่นเพิ่มเติมอีกก็ได้ ทั้งนี้ จะได้พิจารณาตามความเหมาะสมเป็นราย ๆ ไป สำหรับการใหญ่ขึ้น

แบบแพคกิ้ง ตามข้อ 2. ข้อ 3. และข้อ 4. นั้น เป็นการใหญ่ตามวงเงินแพคกิ้งเครดิต ซึ่งธนาคารมิได้เป็นผู้ควบคุมสินค้า และลูกค้าก็ไม่ได้ออมสินค้าให้กับธนาคารเพื่อเป็นการจำนำ ฉะนั้น การจะพิจารณาใหญ่ตามวงเงินดังกล่าว ธนาคารอาจจะต้องเรียกหลักประกัน เพื่อค้ำประกันวงเงินแพคกิ้งที่มาขออุเหมือนกับการให้สินเชื่อประเภทอื่น ๆ ภาย

อัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณเงินที่ให้สินเชื่อตามวงเงินแพคกิ้ง ขอได้โปรดฟังเข้าใจว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการคำนวณเงินที่ให้สินเชื่อตามวงเงินแพคกิ้งกับอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการรับซื้อตั๋วแลกเงินสินค้าขาออกประจำวันนั้นไม่ใช่อัตราเดียวกัน อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการคำนวณเงินให้สินเชื่อนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้กำหนดและมีการเปลี่ยนแปลงเป็นคราว ๆ ไป ซึ่งอัตราที่ปกติจะต่ำกว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการรับซื้อตั๋วแลกเงินประจำวันเล็กน้อย เช่น เงินสหรัฐ อัตราแลกเปลี่ยนประจำวันในการรับซื้อตั๋วเงินที่จ่ายเมื่อเห็น (Sight Bill) เท่ากับ 20.30 บาท แต่อัตราแลกเปลี่ยนในการคำนวณเงินให้สินเชื่อนี้ เงิน 1 ดอลลาร์ จะเท่ากับ 20 บาท

2.2 ตั๋วแลกเงินคำสั่งสินค้าเข้า (Import Bill) ซึ่งผู้ออกตั๋วในต่างประเทศสั่งให้ผู้ซื้อในประเทศจ่ายเงินในการสั่งสินค้าเข้ามา สินเชื่อที่ธนาคารให้แก่ผู้ส่งสินค้าเข้า คือการที่ธนาคารยอมรับรองตั๋วเงินนั้นโดยมีเอกสารที่แสดงกรรมสิทธิ์ในสินค้าไว้เป็นประกัน

ตั๋วเงินคำสั่งสินค้าเข้านี้ อาจแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

2.2.1 ตั๋วเงินคำสั่งสินค้าเข้า ประเภทจ่ายเมื่อเห็น (Sight Bill) และประเภทที่มีกำหนดเวลา (Usance Bill) ที่ถึงกำหนดชำระแล้ว

2.2.2 ตั๋วเงินคำสั่งสินค้าเข้าประเภทที่มีเอกสารการสั่งสินค้า หรือเป็นตั๋วเงินซึ่งครบกำหนดแล้ว ลูกค้ายังไม่มีเงินจ่ายก็จะขอนำสินค้าไปขายก่อน โดยทำการขอกู้ในวิธีทำทรัสต์รีซีพ (Trust Receipt) ไว้กับธนาคาร กล่าวคือ เป็นตราสารที่ลูกค้าทำไว้กับธนาคาร โดยอาศัยความเชื่อถือว่าธนาคารมีต่อลูกค้า เพราะลูกค้าให้การรับรองว่า ธนาคารมีกรรมสิทธิ์ในสินค้านั้น และมีอำนาจที่จะเรียกกลับคืนมา หรือทำ-

การจำหน่ายแทนได้ทุกโอกาส และในการจำหน่ายสินค้านั้น ลูกค้าจะกระทำไปเพื่อประโยชน์ของธนาคาร และจะนำเงินที่ขายได้นั้นมาชำระคืนให้แกธนาคาร

ตัวเงินที่ธนาคารรับซื้อลดจากลูกค้านั้น อาจจะเป็นตัวที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยรับซื้อลดตัวสัญญาซื้อขายเงินประเภทต่าง ๆ นั้นจากธนาคารพาณิชย์อีกต่อหนึ่ง ในอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นพิเศษ เพื่อช่วยลดต้นทุนของผู้ส่งออก ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม และการเลี้ยงสัตว์ ตัวสัญญาซื้อขายเงินอันเกิดจากการส่งสินค้าออก การประกอบกิจการอุตสาหกรรม และการเลี้ยงสัตว์นั้น ธนาคารพาณิชย์จะคิดอัตราส่วนลดจากลูกคาได้ไม่เกินร้อยละ 7 และธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดอัตราส่วนลดจากธนาคารพาณิชย์ที่นำตัวไปขายลดให้อัตราร้อยละ 5 ทั้งนี้ตัวประเภทดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนว่า เป็นตัวอยู่ในความอนุเคราะห์ การรับอนุเคราะห์ตัวสัญญาซื้อขายเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ ดังนี้

ตัวสัญญาซื้อขายเงินอันเกิดจากการส่งสินค้าออก

1. เป็นตัวสัญญาซื้อขายเงินที่ผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้เป็นผู้ออก

2. เป็นตัวสัญญาซื้อขายเงินที่เกิดจากการค้าอันสุจริต และออกตาม

2.1 เลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้ที่เปิดมาเป็นคาสินค้า ตัวสัญญาซื้อขายเงินประเภทนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดจากธนาคารพาณิชย์เป็นจำนวนเงินไม่เกินร้อยละ 80 ของจำนวนเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิต

2.2 สัญญาซื้อขายหรือใบสั่งซื้อสินค้าที่ได้รับจากผู้ส่งสินค้าในต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดตัวนี้จากธนาคารพาณิชย์เป็นจำนวนเงินไม่เกินร้อยละ 70 ของจำนวนเงินตามสัญญาซื้อขายหรือใบสั่งซื้อ

2.3 ตัวแลกเงินซึ่งเกิดจากการส่งสินค้าออกที่มีกำหนดเวลาชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดตัวนี้จากธนาคารพาณิชย์เป็นจำนวนเงินไม่เกินร้อยละ 90 ของจำนวนเงินตามตัวแลกเงิน

2.4 ใบรับฝากสินค้าหรือเอกสารซึ่งเป็นหลักฐานแสดงว่า มีสินค้าที่จะส่ง
ออกเก็บรักษาไว้ในสถานที่เก็บรักษาสินค้าที่ธนาคารพาณิชย์ให้ความเชื่อถือ และธนาคาร
แห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดตัวนี้
จากธนาคารพาณิชย์เป็นจำนวนเงินไม่เกินร้อยละ 80 ของมูลค่าสินค้าในใบรับฝากสินค้า
ตามหลักฐานที่ธนาคารพาณิชย์ประเมิน

3. เป็นคำสัญญาใช้เงินที่มีกำหนดเวลาชำระเงินไม่เกิน 180 วัน นับแต่วันที่
ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด ถ้ามีการออกตั๋วแลกเงินชนิดจ่ายเมื่อเห็น ให้ถือ
ว่ามีการชำระเงินไม่เกิน 10 วัน นับแต่วันที่ออกตั๋วแลกเงิน

4. เป็นคำสัญญาใช้เงินที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อลดไว้ไม่เกินอัตราที่ธนาคารแห่ง
ประเทศไทยกำหนด โดยไม่เรียกประโยชน์อื่นใดเพิ่มเติม และธนาคารพาณิชย์ได้สลักหลัง
โอนตัวนี้ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย

004378

คำสัญญาใช้เงินอันเกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม

1. เป็นคำสัญญาใช้เงินที่ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมเป็นผู้ออก และผู้ประกอบ
กิจการอุตสาหกรรมเป็นผู้ที่พึงเชื่อถือได้ และสมควรได้รับความอนุเคราะห์

2. เป็นคำสัญญาใช้เงินออกเป็นเงินบาท มีจำนวนเงินแต่ละฉบับไม่ต่ำกว่า
30,000.- บาท และกำหนดเวลาชำระเงินไม่เกินที่มีความจำเป็น แต่ต้องไม่เกิน 120
วัน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด

3. เป็นคำสัญญาใช้เงินที่ออกภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ผู้ประกอบกิจการ
อุตสาหกรรมได้จ่ายเงินไปในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม และจำนวนเงินตามตัว
จะต้องไม่เกินจำนวนที่ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้จ่ายไปในการประกอบกิจการ
อุตสาหกรรม หรือที่ได้กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์เพื่อการดังกล่าว สิ้นแล้วแต่จำนวนใดจะ
ต่ำกว่า

4. เป็นคำสัญญาใช้เงินที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อลดไว้ไม่เกินอัตราที่ธนาคารแห่ง
ประเทศไทยกำหนด โดยไม่เรียกประโยชน์อื่นใดเพิ่มเติม และธนาคารพาณิชย์ได้สลักหลัง
โอนตัวนี้ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตัวสัญญาใช้เงินอันเกิดจากการเลี้ยงสัตว์

1. เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ผู้เลี้ยงสัตว์เป็นผู้ออก และผู้เลี้ยงสัตว์นั้นต้องเป็นผู้ที่พึงเชื่อถือได้ และสมควรได้รับความอนุเคราะห์
2. เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออกเป็นเงินบาท มีจำนวนเงินแต่ละฉบับไม่ต่ำกว่า 10,000.- บาท และถึงกำหนดชำระเงินตามระยะเวลาเท่าที่จำเป็น แต่ต้องไม่เกิน 60 เดือน นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับช่วงซื้อลด
3. เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ออกภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ผู้ออกตัวใดจ่ายเงินไปในกิจการเลี้ยงสัตว์ และจำนวนเงินตามตัวจะคงไม่เกินจำนวนที่ผู้เลี้ยงสัตว์ใดจ่ายไปในกิจการเลี้ยงสัตว์ หรือที่ไถ่กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์เพื่อการตั้งกลาว สุกแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า
4. เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคารพาณิชย์ หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ซื้อลดไว้ไม่เกินอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยไม่เรียกประโยชน์อื่นใดเพิ่มเติม และไค่สติกหลังโอนตัวนั้นให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย

4. การออกหนังสือค้ำประกัน

เป็นการประกันหนี้ทุกชนิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งการรับรองตัวเงินด้วย ธนาคารจะยอมรับเป็นมูลค่าประกันให้กับลูกค้า โดยออกหนังสือค้ำประกันให้ วิธีการพิจารณาออกหนังสือค้ำประกันให้กับลูกค้า คล้ายกับการให้สินเชื่อประเภทอื่น ต้องมีหลักประกัน หรือบุคคลที่ธนาคารเชื่อถือมาค้ำประกันต่อธนาคารด้วย การออกหนังสือค้ำประกันนี้ ธนาคารได้ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันจากลูกค้า

หนังสือค้ำประกัน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 ประเภทจ่ายเงินแทนใท่ก่อน เป็นหนังสือที่ลูกค้าให้ธนาคารออกให้ เพื่อเป็นการซื้อสินค้า ปณิเมนต์ สุรา ยาสูบ เช่น ลูกค้าสาขาต่างจังหวัด สั่งซื้อสินค้าจากบริษัทค้าวัตถุดิบ หรือบริษัทสุรามหาคุณ หรือโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง บริษัทเหล่านี้จะส่งสินค้าไปให้ผู้สั่งซื้อ และทำตัวมาเรียกเก็บเงินค่านินดาจากธนาคาร

ธนาคารจะจ่ายเงินค่าสินค้าแทนลูกค้าไปก่อน และไปเรียกเก็บเงินจากลูกค้าภายหลัง การจ่ายเงินแทนให้ก่อนนี้ ธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียม 12.50 บาท ของจำนวนเงินที่จ่ายแทนไป

4.2 ประเภทที่ไม่ต้องจ่ายเงินแทนให้ก่อน เป็นการค้ำประกันหนี้ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ในกรณีที่ลูกค้าผิดนัดหรือผิดสัญญา ธนาคารจะชำระหนี้แทนลูกค้า ซึ่งหนังสือประเภทนี้ธนาคารจะออกให้ลูกค้าในกรณีต่อไปนี้

4.2.1 ค้ำประกันการชำระค่างกระแสไฟฟ้า เนื่องจากระเบียบของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยกำหนดว่า ธุรกิจประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นร้านค้าหรือโรงงานที่ใช้กระแสไฟฟ้า จะต้องมีการค้ำประกันการชำระค่างกระแสไฟฟ้า เพราะร้านค้าหรือโรงงานอาจจะมีการเลิกกิจการหรือเปลี่ยนเจ้าของได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ทางการไฟฟ้าไม่สามารถจะเก็บเงินค่างกระแสไฟฟ้าที่ยังค้างชำระอยู่ได้ จึงต้องให้มีการค้ำประกันประเภทนี้ ซึ่งธุรกิจมักจะขอให้ธนาคารเป็นผู้ออกหนังสือค้ำประกันให้ ส่วนงานซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยไม่ต้องการค้ำประกัน การค้ำประกันประเภทนี้ ธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียมจากลูกค้าในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี ของจำนวนเงินที่ค้ำประกัน

4.2.2 ค้ำประกันการเข้ามาในราชอาณาจักรของบุคคลต่างขาต เหตุที่ต้องมีการค้ำประกันประเภทนี้ เพราะกองตรวจคนเข้าเมืองระบุว่า บุคคลต่างขาตที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย จะเป็นนักธุรกิจ หรือนักท่องเที่ยวก็ตาม มีสิทธิที่จะอยู่ในประเทศไทยได้เป็นเวลานานเท่าใด เมื่อครบกำหนดที่บุคคลนั้นจะต้องเดินทางออกจากประเทศแล้ว แต่บุคคลนั้นอาจจะต้องทำธุรกิจต่อ จะต้องแจ้งให้กองตรวจคนเข้าเมืองทราบเพื่อขอต่ออายุวีซ่าต่อไปอีก ระยะเวลาที่ขอต่อวีซ่านี้ กองตรวจคนเข้าเมืองจะอนุญาตให้ได้ โดยมีเงื่อนไขว่า บุคคลที่ขอต่อวีซ่านี้จะต้องมีหนังสือค้ำประกันเป็นการประกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ขอต่ออายุนี้ได้ โดยกำหนดวงเงินที่ค้ำประกันให้ว่าเป็นจำนวนเท่าใด บุคคลนั้นก็มักจะมาขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันให้ การออกหนังสือค้ำประกันประเภทนี้ ธนาคารส่วนใหญ่จะให้ใหญ่ขอหนังสือค้ำประกันนำเงินสดมาให้ไว้กับธนาคารภายในวงเงินที่กองตรวจคนเข้าเมืองกำหนดให้ ทั้งนี้

เพราะธนาคารไม่รู้จักกับผู้นั้นชื่อค่าประกันมาก่อน เมื่อครบกำหนดตามระยะเวลาที่
ขอต่อวิชาแล้ว บุคคลนั้นต้องไปแจ้งกองตรวจคนเขาเมืองว่า ตนเองจะเดินทางไปออกนอก
ประเทศเมื่อใด และขอหนังสือค่าประกันเพื่อนำมาคืนให้กับธนาคาร ธนาคารก็จะจ่าย
เงินคืนให้กับบุคคลนั้น ค่าธรรมเนียมการออกหนังสือค่าประกันประเภทนี้เท่ากับ 1.5%
ต่อปี

4.2.3 ค่าประกันในการยื่นของประกันราคา ระเบียบของทาง
ราชการ เมื่อหน่วยราชการใดจะซื้อสินค้าต่าง ๆ ต้องมีการประกาศเป็นทางการเพื่อ
ให้ผู้ขายสินค้านั้น ๆ ยื่นของประกันราคาว่าผู้ใดเสนอราคาต่ำสุด และมีคุณภาพตามที่
ต้องการ ในการยื่นของประกันราคามีเงื่อนไขว่า ผู้ยื่นของจะต้องนำเงินสดหรือหนังสือ
ค่าประกันไปวางกับหน่วยราชการนั้น มีมูลค่าประมาณ 5 - 10% ของราคาสินค้าที่ยื่น
ของประกวด เพื่อป้องกันการฉ้อฉลในการจัดหาสินค้าของผู้ยื่นของประกวดราคาได้แล้ว
การฉ้อฉลของผู้ยื่นของประกวดราคาได้แล้ว อาจเนื่องมาจากภาวะทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง
แปลงในช่วงเวลาระหว่างวันยื่นของประกวดราคากับวันทำสัญญาเมื่อประกวดราคาได้
แล้ว ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น ถ้าผู้ประกวดราคาจัดหาสินค้าให้ได้ตามความต้องการของ
หน่วยราชการนั้น จะเกิดการขาดทุนมากกว่าจำนวนที่วางประกันไว้ ผู้ประกวดราคาได้
ก็จะยอมให้หน่วยราชการนั้นรับเงินที่วางไว้เป็นประกันไป ในกรณีที่ผู้ประกวดราคาได้ขอ
ให้ธนาคารออกหนังสือค่าประกันให้ เมื่อผู้ขอหนังสือฉ้อฉล หน่วยราชการนั้นก็จะสามารถ
เรียกค่าเสียหายจากธนาคารได้ ภายในวงเงินที่ออกหนังสือค่าประกันนั้น ค่าธรรมเนียม
การออกหนังสือค่าประกันประเภทนี้ธนาคารคิด 1% ของจำนวนเงินที่ค่าประกัน

4.2.4 ค่าประกันในการทำสัญญาก่อสร้าง ในการรับเหมาก่อสร้าง
สิ่งใดก็ตาม ผู้รับเหมากับผู้จ้างจะต้องทำสัญญากันก่อนว่า การก่อสร้างนั้นจะต้องให้เสร็จ
ภายในระยะเวลาเท่าใด นับแต่วันทำสัญญา และหลังจากการก่อสร้างเสร็จแล้ว ผู้รับ
เหมาจะต้องรับประกันผลงานที่ทำต่อไปอีกนานเท่าใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันความ
เสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการก่อสร้าง และหลังจากก่อสร้างเสร็จแล้ว เช่น การ
ก่อสร้างตึกเพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบธุรกิจการค้า เมื่อผู้รับเหมาสร้างเสร็จไม่ทันตาม-

กำหนดเวลา ผู้จ้างไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ หรือภายหลังที่สร้างเสร็จแล้ว ศึกษารายของทำการซ่อมแซมใหม่ ถ้าผู้รับเหมาผิดสัญญาทำให้ผู้จ้างเกิดความเสียหาย ผู้จ้างจะเรียกค่าเสียหายจากผู้รับเหมาได้ ในกรณีที่ผู้รับเหมาขอโอนธนาคารออกหนังสือค้ำประกันให้ เมื่อผู้รับเหมาผิดสัญญา ผู้จ้างสามารถเรียกค่าเสียหายจากธนาคารได้ภายในวงเงินที่กำหนดไว้ในหนังสือค้ำประกันนั้น ค่าธรรมเนียมธนาคารคิด 1.5% ต่อปี ของจำนวนเงินที่ค้ำประกัน

การออกหนังสือค้ำประกันนี้ถือว่า เป็นการให้สินเชื่อนิตหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ เพราะธนาคารยอมรับเป็นผู้ค้ำประกันให้กับลูกค้า เมื่อลูกค้าผิดนัดหรือผิดสัญญา ธุรกรรมของลูกค้าสามารถเรียกค่าเสียหาย หรือหนี้สินที่เกิดขึ้นจากธนาคารที่ออกหนังสือค้ำประกันได้ หลักประกันส่วนใหญ่ที่ธนาคารเรียกจากผู้ขอโอนธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน คือ เงินฝากประจำ เพราะเป็นหลักประกันที่ลดอัตราความเสี่ยงได้ดีกว่าอย่างอื่น แต่อาจมีหลักประกันอย่างอื่นก็ได้ แล้วแต่การพิจารณาที่เหมาะสมของแต่ละธนาคาร

แบ่งตามวัตถุประสงค์

ประเภทของการใหญ่มี นอกจากจะแบ่งตามประเภทที่กล่าวมาแล้ว อาจแบ่งตามวัตถุประสงค์ของเงินกู้ต่าง ๆ กันได้อีก ดังนี้

1. กู้เพื่อการเกษตร

ธนาคารจะใหญ่แก่เกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อเป็นทุนดำเนินงาน ปรับปรุงกิจการไร่นา และเครื่องจักรอุปกรณ์ เพื่อให้สามารถเพิ่มผลผลิต และมีรายได้สูงขึ้น ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการกู้เพื่อการเกษตรมากขึ้น

กู้เพื่อการเกษตรนี้ รวมทั้งการประมง และการป่าไม้ด้วย ซึ่งจะแยกได้ดังนี้

1.1 การเกษตร หมายถึงการเพาะปลูกพืชผลทุกชนิด การปศุสัตว์ และการทำนาเกลือ ตลอดจนบริการและการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการนี้ เช่น การจัดหาเครื่องมือ เครื่องจักร เช่น

1.1.1 การทำนาข้าว

1.1.2 การทำสวนยาง

1.1.3 การทำไร่ชาวโพด

1.1.4 การเลี้ยงสัตว์

1.1.5 การเกษตรแขนงอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้แล้ว

1.2 การประมง หมายถึงการเลี้ยงปลา การจับปลา และสัตว์น้ำอื่น ๆ ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การเก็บปลาไว้ในที่เย็น การทำเค็ม เป็นต้น

1.3 การป่าไม้ หมายถึงการปลูกไม้สักและไม้อื่น ๆ ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การเลื่อยไม้ และการลากซุง

เงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรนั้น อาจจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม เวลาในการให้ เป็นระยะสั้นและปานกลาง ธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงสูง เพราะธนาคารพาณิชย์ไม่มี หลักประกันในเรื่องความเสียหายที่ค้ำพอ ผลิตผลของเกษตรกรก็ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศอยู่ มาก ซึ่งเป็นสิ่งที่เราควบคุมไม่ได้ ปัจจุบันรัฐบาลพยายามส่งเสริมสินเชื่อทางการ เกษตร โดยจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ขึ้นเพื่อส่งเสริมสินเชื่อทางการ เกษตร โดยเฉพาะสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่มีบทบาททางด้านนี้โดยตรงยังมีน้อย แต่จะ ร่วมกันช่วยเหลือการให้สินเชื่อในรูปแบบนำเงินไปฝากที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร เพื่อให้ธนาคารดังกล่าวนำเงินไปให้เกษตรกรกู้ยืมที่ นอกจากนี้ธนาคารแห่ง ประเทศไทยยังกำหนดมาตรการให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในการให้สินเชื่อในชนบท¹ ให้ มากขึ้นดังนี้ คือ

ก. ธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายจะต้องรับภาระร่วมกันในการให้สินเชื่อการเกษตร เป็นจำนวนเงินรวมกัน 3,500 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 5 ของยอดเงินกู้ในสิน

¹รายงานงวศกรปี 18 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (พระนคร : โรงพิมพ์ไทย- วัฒนาพานิช, 18), หน้า 36.

พ.ศ. 2517 โดยคิดดอกเบี้ยในอัตรากำ ในจำนวนนี้ธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายได้ให้กู้แก่บุคคลและนิติบุคคล ซึ่งเป็นเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรอยู่แล้ว ประมาณ 1,000 ล้านบาทเศษ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสามารถให้กู้ได้ประมาณ 1,000 ล้านบาท เหลือที่ธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายจะให้กู้แก่เกษตรกรโดยตรงประมาณ 1,000 ล้านบาท

ข. การเปิดสาขาในชนบทหรือเขตอำเภอรอบนอก จะทำได้โดยเสรี แต่จะต้องปล่อยสินเชื่อในท้องถิ่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของเงินฝากที่ได้รับ และในจำนวนนี้ไม่ต่ำกว่า 1 ใน 3 จะต้องเป็นสินเชื่อที่ปล่อยให้กับเกษตรกรโดยตรง กฎเกณฑ์ที่มีผลต่อการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในระยะยาวที่จะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยตรงให้มากยิ่งขึ้น

2. การเหมืองแร่ หมายถึงการดำเนินการทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการเหมืองแร่ ทั้งใต้และบนผิวดิน และในทะเล ไม่ว่าแร่ไหนจะปรากฏตามธรรมชาติเป็นของแข็ง เหลว หรือแก๊ส การขอยหิน ตลอดจนการดำเนินการทั้งสิ้นที่เป็นส่วนประกอบในการตกแต่งและแยกสินแร่ และแร่ชนิดอื่น ๆ ออก เช่น กะเทาะ ชั้ดี ทำความสะอาด และคัดเลือกคุณภาพ ซึ่งแบ่งเป็น

2.1 การทำเหมืองแร่ค้ำบูก

2.2 การทำเหมืองแร่อย่างอื่นนอกจากค้ำบูก

3. การให้กู้ยืมเพื่อการอุตสาหกรรมและหัตถกรรม หมายถึงการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่วางานนั้นจะทำโดยเครื่องจักรหรือใช้มือ และไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมโรงงานหรืออุตสาหกรรมในครอบครัว เช่น โรงสีข้าว โรงงานทำตาล โรงทำน้ำแข็ง โรงงานผลิตเครื่องนุ่งห่ม โรงพิมพ์ เป็นต้น การให้กู้แบบนี้มักนำไปลงทุนในทรัพย์สินถาวร เงินซื้อเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อการสร้างโรงงานและโกดังสินค้า การกู้ยืมประเภทนี้อาจเป็นเงินกู้ในระยะยาว

4. กู้เพื่อการรับเหมาก่อสร้าง หมายถึงงานซึ่งเป็นของผู้รับเหมาในการก่อสร้างเปลี่ยนแปลง หรือซ่อมแซมอาคาร การสร้างทางหลวง ประปา และอื่น ๆ

5. กฎเพื่อการค้า หมายถึงการค้าภายในประเทศ และการค้ากับต่างประเทศ รวมทั้งการเป็นตัวแทน นายหน้า าลา ซึ่งจะแบ่งเป็น

5.1 การส่งสินค้าเข้า

5.2 การส่งสินค้าออก และแยกรายละเอียดตามสินค้าที่ส่งออก ดังนี้

5.2.1 ข้าว

5.2.2 ยาง

5.2.3 คีบูก

5.2.4 ข้าวโพด

5.2.5 ปอ

5.2.6 แป้งมันสำปะหลัง

5.2.7 ไม้สัก

5.2.8 อื่น ๆ

5.3 การค้าภายในประเทศที่เป็นทั้งการค้าส่งและค้าปลีก

6. กฎเพื่อธนาคารและสถาบันการเงินอื่น ๆ แยกรายละเอียด ดังนี้

6.1 ธนาคารพาณิชย์

6.2 สถาบันการเงินอื่น เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตร

และสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น

6.3 บริษัทประกันชีวิต

6.4 โรงรับจำนำ

6.5 อื่น ๆ

7. กฎเพื่อธุรกิจอื่นเกี่ยวกับข้อสังหาริมทรัพย์ เช่น การก่อสร้างอาคาร และซื้อที่ดิน การก่อสร้างอาคารนี้ ใหญ่มีทั้งเพื่อก่อสร้างอาคารเพื่อยอยู่อาศัย และอาคารทำการค้า เช่น บ้านหรือตึกแถวให้เช่า การใหญ่แบบนี้ ธนาคารพาณิชย์บางแห่งจะวางกฎไว้ว่า ให้ลูกค้าฝากเงินไว้กับธนาคารเป็นรายเดือน อย่างค่าเดือนละเท่าไร และต้องฝากอย่างน้อยกี่ปี ลูกค้าจะต้องฝากทุกเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน เมื่อเงินฝากครบกำหนดแล้ว ลูกค้า

สามารถถอนเงินที่ฝากไว้พร้อมทั้งดอกเบี้ย และกู้จากธนาคารได้อีกหนึ่งเท่าครึ่ง ของเงินฝากที่ฝากไว้พร้อมดอกเบี้ย แต่จะต้องไม่เกินวงเงินสูงสุดที่ธนาคารกำหนดไว้ เพื่อนำเงินนั้นไปก่อสร้างที่อยู่อาศัย ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับธนาคารแล้ว

8. กฎเพื่อการสาธารณูปโภค หมายถึงกิจกรรมของสถาบันที่ดำเนินการเกี่ยวกับการขนส่ง การไฟฟ้า การประปา และการโทรคมนาคม เป็นต้น ผู้ดำเนินการสาธารณูปโภค อาจเป็นเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ โดยกู้ยืมไปเพื่อเป็นทุนดำเนินการ หรือขยายงานสาธารณูปโภค

9. กฎเพื่อการบริหารต่าง ๆ หมายถึงสถาบัน หรือบุคคลที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการขาย บริการแก่ประชาชนทั่วไป เช่น การศึกษา การแพทย์ การโรงแรม และภัตตาคาร ร้านเสริมสวย การบันเทิง รวมทั้งวิชาชีพอิสระอื่น ๆ เช่น หนายความ สถาปนิก หองเย็น คลังสินค้า การประกันภัย เป็นต้น

10. กฎส่วนบุคคล คือการกู้ยืมที่ผู้กู้นำไปใช้จ่ายหรือบริโภคนเป็นการส่วนตัว เช่น ซื้อรถยนต์ การซ่อมแซมหรือปรับปรุงอาคารที่เจ้าของอาศัยเอง ตลอดจนการใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ

แบ่งตามระยะเวลา

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เงินระยะสั้น
2. เงินระยะปานกลาง
3. เงินระยะยาว

เงินระยะสั้น คือการให้กู้ยืมที่มีกำหนดชำระคืนภายใน 1 ปี หรือเรียกว่าเป็นการกู้ยืมเพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (working capital) โดยนำเงินไปซื้อสินค้าเพื่อไปขายให้กับลูกค้า หรือนำเงินไปใช้ในค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เมื่อได้เงินจากลูกค้าก็นำเงินนั้นมาชำระแก่ธนาคาร

เงินระยะปานกลาง คือเงินที่มีกำหนดการชำระคืนมากกว่า 1 ปีขึ้นไป จนถึง 5 ปี

เงินระยะยาว คือเงินที่มีกำหนดการชำระคืนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือ 10 ปีขึ้นไป

โดยทั่วไปธนาคารพาณิชย์ให้เงินกู้ยืมระยะสั้น เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยของผู้ฝากเงิน แต่ในบางธุรกิจอาจมีความต้องการเงินกู้นานกว่า 1 ปี ธนาคารที่มีความคล่องตัวก็มักจะยอมให้ธุรกิจเหล่านั้นกู้ยืมระยะปานกลางได้ หรืออาจจะให้กู้ยืมระยะสั้นแล้วให้ลูกค้ามาต่ออายุทุก ๆ ปี แต่สำหรับเงินกู้ระยะยาวนั้น ธนาคารพาณิชย์ไม่ค่อยนิยมใหญ่ เพราะนอกจากจะมีอัตราความเสี่ยงสูงแล้ว ยังไม่ชอบด้วยหลักการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ กล่าวคือ รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ ระยะเวลาที่กำหนดไว้นี้อาจเป็น 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี เป็นต้น

แบ่งตามหลักประกัน

การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ นอกจากแบ่งตามลักษณะ ตามวัตถุประสงค์ และตามระยะเวลาแล้ว อาจแบ่งได้โดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันได้อีกประเภทหนึ่ง

การให้กู้ยืมที่มีหลักประกัน หมายความว่า เงินที่กู้ยืมนั้นจะต้องมีหลักทรัพย์ประกัน คู่กับจำนวนเงินที่กู้ หลักประกันนี้ต้องเป็นหลักประกันที่สามารถเปลี่ยนเป็นตัวเงินได้ เช่น ที่ดิน บัญชีลูกหนี้ เครื่องอุปโภค บริโภค หรือพันธบัตรรัฐบาล ฯลฯ หลักประกันนี้ไม่ใช่สิ่งที่ยืนยันว่าลูกค้ายจะสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ แต่เป็นสิ่งที่ทำให้ธนาคารลดอัตราความเสี่ยงต่อหนี้สูญที่อาจเกิดขึ้น ในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ ธนาคารก็สามารถนำออกขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้คืนได้ แต่ในทางปฏิบัติธนาคารมักจะหลีกเลี่ยงการดำเนินคดี ให้ศาลสั่งผู้กู้เป็นบุคคลล้มละลาย แล้วนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันนั้นออกมาขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ เนื่องจากการฟ้องร้องดำเนินคดีต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และทำให้ชื่อเสียงของธนาคารไม่ค่อยดี

หลักประกันที่ลูกค้านำมาไว้กับธนาคารนั้น ถ้ามีราคาสูงกว่าจำนวนเงินที่ธนาคาร
 ใหญ่ยืม จะเป็นสิ่งเตือนใจอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้ยืมมีความตั้งใจที่จะชำระหนี้ตามกำหนด
 เวลามากกว่าหลักประกันที่มีราคาต่ำกว่าจำนวนเงินที่กู้

การใหญ่ยืมที่ไม่มีหลักประกัน หมายถึง เงินกู้ที่ผู้ขอกู้ไม่มีหลักทรัพย์ใด ๆ ไว้
 เป็นหลักประกันเลย แต่การที่ธนาคารยอมให้กู้ได้ ก็โดยพิจารณาจากตัวของผู้นั้นเอง เช่น
 ประวัติการชำระคืนเงินกู้ในอดีต รายได้ และสินทรัพย์ของผู้ขอกู้ ธุรกิจหลายแห่งที่ได้
 รับการพิจารณาจากธนาคารให้เป็นผู้ที่ดี มักเสียคอกเบี้ยในอัตราต่ำ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น
 ธุรกิจที่แสดงให้เห็นว่า มีการจัดการดี มีวิธีการผลิตที่ประหยัด มีผลิตภัณฑ์เป็นที่นิยมแพร่
 หลายในตลาด และมีอัตราผลกำไรอยู่ในระดับพอดี และสม่ำเสมอมาเป็นระยะเวลา
 สามารถชำระหนี้ตามภาระผูกพันต่าง ๆ ได้ มีสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ผู้ขอกู้จะต้องยื่นเสนอ
 งบการเงินของธุรกิจ ซึ่งจัดทำโดยนักบัญชีที่มีชื่อเสียงและได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบ
 บัญชีรับอนุญาตแล้วต่อธนาคาร เพื่อให้ธนาคารประกอบการศึกษาวิเคราะห์สินเชื่อ

ตารางที่ 1 จำนวนเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด แยกตามวัตถุประสงค์ของธุรกิจ

ล้านบาท

	2512	2513	2514	2515	2516	2517	2518
1. เกษตรกรรม	660.5	637.4	742.7	771.2	990.5	1305.3	2823.7
2. เหมืองแร่	382.6	407.6	426.7	419.4	468.1	541.5	607.5
3. อุตสาหกรรม	3175.0	4351.8	5161.1	5686.5	8357.8	12762.7	16479.4
4. ก่อสร้าง	1620.2	1595.7	1770.6	2150.8	2608.2	3250.8	3823.2
5. เงินกู้ยืมของ	1248.9	1717.3	1619.5	1848.0	2412.3	3278.2	3383.9
6. สินค้าเข้า	4414.3	6058.4	6007.2	6257.6	9137.9	12304.9	12476.9
7. สินค้าออก	2442.6	2793.7	3152.0	3322.5	4887.0	8011.5	10181.7
8. การค้าส่งและ การค้าปลีก	5745.2	6038.0	7228.6	8226.0	12215.0	13569.2	16175.0
9. สาธารณูป- โภค	252.3	324.2	474.2	388.2	605.2	793.8	919.9
10. ธนาคารและ ธุรกิจการ เงินอื่น ๆ	306.8	619.4	812.6	1605.6	2802.1	4744.2	5386.3
11. การบริการ	1199.3	1526.9	1968.7	2073.8	2318.3	3079.0	3542.3
12. บุคคล	1926.7	2154.8	2323.0	3086.0	4457.5	5153.3	7047.1
13. อื่น ๆ	15.8	9.0	22.9	10.1	31.3	21.3	51.9
รวม	23390.2	28234.2	31709.8	35845.7	51291.2	68815.7	82898.8

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย มิถุนายน 2519.